

GENEALOGIA BIOLOGICZNA, układ grup świata organizmów żywych odzwierciedlający stosunki pokrewieństwa między nimi, w postaci graficznej przedstawiany najczęściej jako tzw. filogram lub drzewo filogenetyczne (rodowe, genealogiczne) form żywych.

W zależności od skali, w jakiej rozpatruje się związki pokrewieństwa, drzewo genealogiczne ma w różnym stopniu rozbudowaną hierarchię rozgałęzień i rozmaitego rzędu kategorie systematyczne reprezentowane przez jego liście, gałęzie i pień. Niezależnie od tego czy drzewo genealogiczne przedstawiane jest jako dwu- lub trójwymiarowa konstrukcja, jeden z wymiarów reprezentuje czas, pozostałe zaś określają stopień zróżnicowania uwzględnionych kategorii systematycznych. Ich liczebność w poszczególnych okresach często zaznaczana jest za pomocą grubości linii lub pasma, odpowiadających ciągowi pokoleń tej grupy systematycznej; w takim ujęciu widoczne są nie tylko powiązania między przodkami i ich potomkami, lecz także fazy, kiedy określone grupy były w stanie rozkwitu, przechodziły okres stabilizacji na rozmaitych poziomach liczebności, wchodziły w okres schyłkowy, wreszcie zanikały. Wg E. → Haeckela g.b. stanowi niezbędną teor. część nauki o → filogenezie. Współczesne ujęcia g.b. organizmów, zakładające ich ewolucyjne powstanie, odwołują się do zespołu hipotez, nazywanych kladogramami; pozwalają one na wyznaczenie hierarchii zorganizowania, a przez to genetycznych powiązań pomiędzy poszczególnymi grupami organizmów czy nawet pojedynczymi osobnikami.

A. Romane, *Die Grundlagen der natürlichen Systems der vergleichenden Anatomie und Phylogenetik*, B 1952; W. Hennig, *Phylogenetic Systematics*, Urbana 1966; L. Kuźnicki, A. Urbanek, *Zasady nauki o ewolucji I-II*, Wwa 1967-70; *Problems of Phylogenetic Reconstruction*, NY 1982; *Synopsis and Classifications of Living Organisms I-II*, NY 1982.

Józef Zon